

Avdelningen för vård och omsorg
Carin Renger
Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Ulrika Appelberg

Kompletterande hemställan om utökat antal beredskapsflygplatser

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) vill rikta ett varmt tack till regeringen för den snabba hanteringen och beslut om fler temporära beredskapsflygplatser.

SKR:s hemställan till Regeringen om fler temporära beredskapsflygplatser hade fokus på regionernas behov av transport av intensivvårdspatienter. Behoven av beredskapsflygplats hos operatörerna av flygresurs togs då inte i beaktande, vilket medför att ytterligare två viktiga flygplatser behöver beredskap. SKR hemställer därför om ytterligare två temporära beredskapsflygplatser, i Norrköping respektive Kristianstad.

Norrköping

Det ena av tre bolag som har avtal med regionerna gällande ambulansflygplan har sitt flygplan baserat i Norrköping. Detta betyder att de har all sin infrastruktur så som exempelvis hangar och läkemedelslager där. Personal finns alltid i beredskap och övernattningsmöjligheter finns på basen. För att denna operatör ska kunna nyttjas fullt ut behöver därför Norrköpings flygplats ha beredskap för att kunna öppna flygplatsen. I Norrköping finns även en flygplansverkstad som även används av annan ambulansflygplansoperatör. Ambulansflygplanen är avgörande för att transportera intensivvårdspatienter under pandemin, framförallt under vintern då vädret påverkar möjligheterna för helikoptrarna att flyga och vägburen transport tar alltför lång tid vid längre transporter.

Kristianstad

Samarbetet mellan Region Blekinge och Sjöfartsverket har utvecklats för att Sjöfartsverkets Search And Rescue (SAR) helikopter ska kunna bistå med sjuktransport av covid-19 smittade intensivvårdspatienter. Region Blekinge ansvarar för medicinsk personal under transport av patient. Tillsammans kan de stödja regioner i södra Sverige med sjuktransport när andra resurser är uttömda.

Detta utvecklade samarbete har precis blivit möjligt och planerar att starta den 28 december, men har nu visat sig begränsas av att Kristianstad flygplats inte har beredskap. Det gör att SAR helikoptern inte har möjlighet att flyga in mot flygplatsen

vid sämre väder. När SAR helikoptern gör uppdrag åt sjukvården är det nödvändigt för den komma tillbaka till basen i Kristianstad för att ställas om inför sjö- och flygräddning som är dess huvuduppdrag. Om SAR helikoptern inte kan räkna med att komma tillbaka till Kristianstad efter ett sjukvårdsuppdrag är det sannolikt inte möjligt för Sjöfartsverket att bistå med sin helikopter för sjuktransport. För att Sjöfartsverkets räddningshelikopter ska kunna bistå med sjuktransporter behöver därför även Kristianstad flygplats utses till temporär beredskapsflygplats samt att det även då inkluderar flygvädertjänst.

Flygvädertjänsten

En viktig del av planeringsunderlaget för flyget utgörs av observationer och detaljerade prognoser av vädret. Prognosen baseras på all tillgänglig väderinformation, med tyngdpunkt på flygplatsobservationer, för respektive flygplats. Prognoserna följs upp kontinuerlig och vid behov utfärdas ändrad prognos. För att säkerställa användandet av de temporära beredskapsflygplatserna samt Sjöfartsverkets räddningshelikopter i Kristianstad är det därför viktigt att även flygvädertjänsten fungerar. Det är därför nödvändigt att SMHI i sitt uppdrag även kan leverera prognoser för vädret till de utpekade temporära beredskapsflygplatserna.

Kostnadstäckning för de temporära beredskapsflygplatserna

Regeringen har i sitt beslut satt upp en maximal nivå för ersättning till de temporära beredskapsflygplatserna. Nivån som satts är 200 000 kr per flygplats och månad. SKR har från Trafikverket fått signaler om att denna ekonomiska ersättning är för låg för en del av de aktuella flygplatserna. Det riskerar innebära att Trafikverket får problem att nu under mellandagarna teckna de nya nödvändiga avtalen från 1 januari för temporära beredskapsflygplatser och det vore olyckligt.

SKR gjorde i sin hemställan, utifrån inkomna uppgifter från ett fåtal flygplatser, en uppskattning om att en ersättning för temporära beredskapsflygplatser kunde ligga på ca 150 000-200 000 kr/månad och flygplats. Samtidigt lyftes att det är stora skillnader och det finns beredskapsflygplatser som idag ligger kring 300 000 kr/månad i ersättning. Intentionen var inte att regeringen skulle fatta ett beslut om ett maxtak per flygplats.

SKR anser att det är viktigt att flygplatserna får kostnadstäckning när de nu avtalar om temporär beredskap. Det är speciellt viktigt utifrån det besvärliga ekonomiska läge alla flygplatser befinner sig i och speciellt för ett antal av dessa flygplatser som inte alls fick ta del av det extra stödet på 100 mkr som fördelades på 21 flygplatser nu under 2020. SKR bedömer att det vore bättre om regeringens beslut om stöd till temporära beredskapsflygplatser istället förändrades till ett rambeslut för upp till 15 mkr. Trafikverket kan då förhandla utifrån de faktiska kostnaderna som respektive

flygplats har för att öppna upp som temporär beredskapsflygplats. Utifrån det föreslår SKR att Regeringen även gör en justering i sitt beslut om ekonomisk ersättning och lägger en ekonomisk totalram för temporära beredskapsflygplatser, snarare än en ram per flygplats och månad. Vi bedömer att det skulle ge bättre förutsättningar för Trafikverket att kunna teckna avtal för 2021 med utpekade beredskapsflygplatser.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knape
Ordförande